

8. SINIF

TÜM DERSLER

**KONU ÖZETLİ
Soru Bankası**

8. SINIF

TÜM DERSLER KONU ÖZETLİ SORU BANKASI

Copyright ©
Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının
ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin
önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik,
fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile
çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

Yeni Ziraat Mah. 655. Sk. No: 15/A
Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00

Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr

www.evrenseliletisim.com.tr

Genel Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Editör
Engin KARAPINAR

Dizgi - Tasarım
Sıla TAŞÇI

Basım Yeri
Korza Basım

ISBN
978 - 605 - 7958 - 47 - 1

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İçindekiler

TÜRKÇE

ÜNİTE - 1 : FİİLİMSİ	9
ÜNİTE - 2 : CÜMLENİN ÖGELERİ	22
ÜNİTE - 3 : SÖZCÜKTE ANLAM	35
ÜNİTE - 4 : CÜMLEDE ANLAM	48
ÜNİTE - 5 : PARAGRAFTA ANLAM	61
ÜNİTE - 6 : GÖRSEL YORUMLAMA-SÖZEL MANTIK	86
ÜNİTE - 7 : DEYİM-ATASÖZÜ	102
ÜNİTE - 8 : SÖZ SANATLARI (EDEBÎ SANATLAR)	109
ÜNİTE - 9 : YAZIM KURALLARI	116
ÜNİTE - 10 : NOKTALAMA İŞARETLERİ	129
ÜNİTE - 11: FİİL ÇATISI	142
ÜNİTE - 12: CÜMLE TÜRLERİ (ÇEŞİTLERİ)	155
ÜNİTE - 13: YAZI (METİN) TÜRLERİ	168
ÜNİTE - 14: YAPISAL ANLATIM BOZUKLUKLARI	179

MATEMATİK

ÜNİTE - 1 : ÇARPANLAR VE KATLAR	184
ÜSLÜ İFADELER	194
ÜNİTE - 2 : KAREKÖKLÜ SAYILAR	206
VERİ ANALİZİ	216
ÜNİTE - 3 : OLASILIK	222
CEBİRSEL İFADELER VE ÖZDEŞLİKLER	230
ÜNİTE - 4 : DOĞRUSAL DENKLEMLER	242
EŞİTSİZLİKLER	254
ÜNİTE - 5 : ÜÇGENLER	258
EŞLİK VE BENZERLİK	264
ÜNİTE - 6 : DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİ	272
GEOMETRİK CİSİMLER	276

FEN BİLİMLERİ

ÜNİTE - 1 : MEVSİMLER VE İKLİM	284
ÜNİTE - 2 : DNA VE GENETİK KOD	296
ÜNİTE - 3 : BASINÇ	310
ÜNİTE - 4 : MADDE VE ENDÜSTRİ	318
ÜNİTE - 5 : BASİT MAKİNELER	360
ÜNİTE - 6 : ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ VE ÇEVRE BİLİMİ	378
ÜNİTE - 7 : ELEKTRİK YÜKLERİ VE ELEKTRİK ENERJİSİ	396

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

ÜNİTE - 1 : BİR KAHRAMAN DOĞUYOR	408
ÜNİTE - 2 : MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR	420
ÜNİTE - 3 : MİLLÎ BİR DESTAN “YA İSTİKLAL YA ÖLÜM”	434
ÜNİTE - 4 : ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE	448
ÜNİTE - 5 : DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI	466
ÜNİTE - 6 : ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	470
ÜNİTE - 7 : ATATÜRK’ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI	480

İNGİLİZCE

UNIT - 1 : FRIENDSHIP	486
UNIT - 2 : TEEN LIFE	496
UNIT - 3 : IN THE KITCHEN	506
UNIT - 4 : ON THE PHONE	516
UNIT - 5 : INTERNET	526
UNIT - 6 : ADVENTURE	536
UNIT - 7 : TOURISM	546
UNIT - 8 : CHORES	556
UNIT - 9 : SCIENCE	566
UNIT - 10 : NATURAL FORCES	568

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

ÜNİTE - 1 : KADER İNANCI	570
ÜNİTE - 2 : ZEKÂT VE SADAKA	580
ÜNİTE - 3 : DİN VE HAYAT	588
ÜNİTE - 4 : HZ. MUHAMMED'İN ÖRNEKLİĞİ	594
ÜNİTE - 5 : KUR'AN-I KERİM VE ÖZELLİKLERİ	600

TÜRKÇE

ÜNİTE - 1

FIİLİMSİ

KILIT BİLGİ

- ◆ Fiil kök ya da gövdelerine bazı yapım eklerinin getirilmesiyle cümlede isim, sıfat veya zarf olarak kullanılan sözcüklere “fiilimsi” denir.

→ Bugün çok iş yaptık.
çekimli fiil

→ Yaptığımız işi beğenmedi.
fiilimsi

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

_____, fiilden
isim yapım ekini alırlar. Yani
fiilden türerler. Son halleri
isim olduğu için “isim soylu
sözcük” kabul edilir.

Cevap

Fiilimsiler

1. Fiil kök ve gövdelerine özel ekler getirerek onları cümlede isim, sıfat ve zarf görevinde kullanabiliriz. Böyle sözcüklere “fiilimsi” denir. Örneğin, “Sınavda çözemediğim soru yoktu.” cümlesinde “çözemediğim” sözcüğü bir fiilimsidir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Okuldan gelince ilk işi ellerini yıkamak olurdu.
B) Çalışkan öğrenci, zor soruları çözerek sınavı hazırladı.
C) Müzedeki tabloyu çalan hırsızlar, tablolarla yakalandı.
D) Sevinç çığlıkları atan kadın, Ali’nin annesiymiş.

3. Fiilimsiler, cümlede sıfat görevinde kullanılabilir. “Hızlı koşan hırsız mahalleli, elinden kaçtı.” cümlesinde “koşan” fiilimsisi, sıfattır.

Bu açıklamaya göre, aşağıdakilerden hangisinde fiilimsi sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Erken yatıp erken kalkarsan çok dinç olursun.
B) Bahar gelince doğa güzel örtüsüne bürünür.
C) Annem, yemek yapmaktan büyük keyif alır.
D) Babamın yeni aldığı arabanın rengi mavimsi.

2. Bazı fiilimsiler, cümlede isim görevinde kullanılır. “Gülü dikene rağmen sevmek gerekir.” cümlesinde “sevmek” sözcüğü, isim görevli fiilimsidir.

Bu açıklamaya göre, aşağıdaki altı çizili fiilimsilerden hangisi isim görevinde değildir?

- A) Aslandan kurtulmaya çalışan geyik, bunu başardı.
B) Yüzme, kardeşimin en sevdiği spordur.
C) Yitirdiği her şey, onun hayattan kopmasına neden olmuştu.
D) Çocukların tiyatroyu nasıl da merakla izleyişini görmeliydin.

4. Bir cümlede birden fazla fiilimsi bulunabilir. “Yalnız yaşayan balıkçının gün ağarınca ilk işi, balığa çıkmak olurdu.” cümlesinde “yaşayan, ağarınca ve çıkmak” birer fiilimsidir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla fiilimsi yoktur?

- A) Kimseyle görüşmediği için bir dostunun bile olmaması normaldi.
B) İşini yaparken yorulmanın ne olduğunu bilmeyen o adama saygı duyduk.
C) Erken kalkıp yola zamanında çıkarsan derse yetişirsin.
D) Çeşit çeşit kitapların bulunduğu kütüphaneye her gün giden adam, kitabın önemini biliyordu.

5. “Arkadaşıyla sürekli tartışıyor.” cümlesinde “tartışıyor” sözcüğü çekimli fiildir ve cümle- nin yüklemidir. “Arkadaşıyla tartışan çocuk ağladı.” cümlesinde ise “tartışan” sözcüğü fiil anlamını korumaktadır ve bir fiilimsidir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Yanındakini işaret etti ve ona bir şeyler söyledi.
B) Kapı rüzgârdan çarparsa kapının camı kırılabilir.
C) Çözülmeyen problem kalmadı aranızda sanırım.
D) Kedi, o fareyi yakalar da bugün pek keyifli değil.

7. Fiilimsilere kip eki getirilemez. Ancak bazı fiilimsilerde fiilimsi eki, kip ekinin üstüne gelmektedir. Örneğin “gelirken” fiilimsisinde “-ken” fiilimsi eki, kip ekinden sonra gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu durum ör- neklenmiştir?

- A) İstersen sen de ödevini bizimle yapabilirsin.
B) Gençken yaptığım hatalara şimdi gülüp geçiyorum.
C) Yağmurun ardından açan güneş içimizi ısıttı birden.
D) Karar vermişken neden vazgeçti, bunu hiç anlamadık.

6. Fiil kök ve gövdelerine özel ekler getirerek onları cümlede isim, sıfat ve zarf görevinde kullanabiliriz. Böyle sözcüklere “fiilimsi” denir. Örneğin, “Dengesiz beslenince sağlığını kaybetti.” cümlesinde “beslenince” sözcüğü bir fiilimsidir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir fiilim- si kullanılmıştır?

- A) Yorgun kalbi bu üzüntüye daha fazla dayanamadı.
B) Sıkıntılı günleri atlatmak için yazlığa taşın- dılar.
C) Orman yangınlarında her yıl binlerce ağaç kül oluyor.
D) Şehrin bomboş sokaklarında gezindi bü- tün gün.

8. Fiillerden türeyerek cümlede isim, sıfat ve zarf görevinde kullanılan sözcüklere “fiilimsi” denir. Örneğin “Yarın akşam abin geldiğinde teyzenlere gideriz.” cümlesinde “geldiğinde” sözcüğü bir fiilimsidir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisin- de bir fiilimsi yoktur?

- A) Saygı duyduk biz de onun kendi kabuğu- na çekilmesine.
B) Onu yıldırان tek şey, annesiz ve babasız büyümek olmuştı.
C) Davranışlarını düzeltmezsen kimse senin- le arkadaş olmaz.
D) Sınav günü yaklaştıkça heyecanı artıyor- du öğrencilerimin.

KİLİT BİLGİ

- ◆ Fiilimsiler artık fiil olmamak- la birlikte eylem anlamını de- vam ettirir.
- ◆ Fiilimsilere kip eki gelmez.
- ◆ Fiilimsiler ek fiil olarak yük- lem olur.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

_____, fiil kök ya da gövdele- rine “-ma(-me), -ış(-ış /- uş /- üş), -mak(-mek)” eklerinin getiril- mesiyle oluşturulan fiilimsi türüdür.

Cevap

Fiilimsi

1. Fiilden türeyip fiil anlamını kaybederek bir nesneye veya kavrama ad olmuş sözcükler fiilimsi değil, “kalıcı ad” olur. “Eti dondurma işlemi bir gün sürüyordu.” cümlesinde “dondurma” isim-fiil iken, “Dondurma en sevdiğim tatlıdır.” cümlesindeki “dondurma” ise kalıcı addır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi eki almış olan sözcük kalıcı addır?

- A) Bu çakmak artık hiçbir işe yaramıyor.
B) Bahçeyi kazma işini bana verdiler bugün.
C) Havuzun dolması, epey zaman alıyordu.
D) Tarlaya ekmek için tohum almaya gittik.

2. Bazen sıfat-fiilin nitelediği isim düşer ve sıfat-fiil tek başına ismin anlamını karşılar. Böylele sıfat-fiillere “adlaşmış sıfat-fiil” denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Bana bunları söylediği gün seninle konuşmuştuk.
B) Geçen haftaki sınavın sonuçları yarın açıklanıyormuş.
C) Koşar adım ilerleyen adam birden bana çarptı.
D) Adamın beş mağazası ve on dairesinin olduğu söyleniyor.

3. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük fiilimsi değildir?

- A) Kazmayı kullanmanın zor bir tarafı yoktur.
B) Okumayı da geç öğrenmiş bir öğrenciydi.
C) Dinlemeyi bilmiyorsan şu hayatta bir adım öteye gidemezsin.
D) Artık sabahları erken kalkmaya çalışıyormuş.

4. Sıfat-fiiller, fiil kök veya gövdelerine “-an/-ası/-mez/-ar/-dik/ -ecek/-miş” ekleri getirilerek oluşturulur. “Sevilesi bebek herkese gülücükler atıyordu.” cümlesinde “sevilesi” sözcüğü sıfat-fiildir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil yoktur?

- A) Kalacak yer bulana kadar ona evimizi açtık.
B) Ne bitmez çilesi varmış garip balıkçının...
C) Yorulmuş, susamış ve çok da acıkmış çocuk.
D) Saklanmış çocukları bulmak için çok uğraştı.

5. “-ma/-me,-ış/-iş/-uş/-üş, -mek/-mak ekleri isim-fiil ekleridir.”

Yukarıda verilen bilgiye göre hangisinde isim-fiil bulunmaktadır?

- A) Sinemaya bu akşam gideceğiz.
B) Beni görmeden oradan ayrılma!
C) Evde ekmek bittiğinden markete gitti.
D) Buraya kadar çorba yapmaya gelmiş.

6. Bir parça sinirli tarafından biftek alırsınız ve iyice döverek yumuşatırsınız. Yumurta ve una bularsınız, tavada cızırdayan yağa atar ve kızartırsınız. İşte bu kadar: kızarmış biftek.

Yukarıdaki paragrafta kaç tane fiilimsi bulunmaktadır?

- A) 6 B) 5 C) 4 D) 3

KİLİT BİLGİ

✦ Eylem anlamını tamamen kaybetmiş, varlıklara ad olmuş sözcükler fiilimsi değil kalıcı (kalıplaşmış) isimdir.

➡ Ona danışma konusunda çok fiilimsi kararsızım.

➡ Danışmadan bilgi alabilirsiniz. kalıcı ad

✦ Sıfat - fiiller, “-an/-ası/-mez/-ar/-dik/ecek/-miş” ekleri ile türetilir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

Bazen sıfat-fiilin nitelediği isim düşer. Bu durumda kullanılma -yan ismin anlamı ve görevi, varsa almış olduğu ekler sıfat-fiile geçer. Bu durumdaki sıfat fiile _____ sıfat denir.

Cevap

adlaşmış

KİLİT BİLGİ

- ◆ Zarf-fiiller cümlede zarf görevi üstlenir.
- ◆ Zarf-fiiller ya zaman ya da durum bildirir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

_____; fiillerin durumunu, zamanını, koşulunu ve sebebini niteleyebilir ya da belirtebilir.

Cevap

Zarffiil

7. Zarf-fiil görevinde kullanılan bir sözcük cümleye zaman anlamı da kazandırabilir.

Bu kurala uygun bir kullanım aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Ödevlerini bitirmeden dışarı çıkmamalı-sın.
B) Böyle yaparak sadece kendini yıpratıyor-sun.
C) Müsabakada kıyasıya bir mücadele ya-şandı.
D) Çocuk yürümeyi düştükçe öğrenecek.

8. Bunun ömür boyu süren bir aşk hikâyesi ol-duğunu söylerdi. Bu cümlede sıfat-fiil bir sıfat tamlaması oluşturmuştur.

Aynı kullanım aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Beklenmedik bir anda gelen sürpriz gi-biydi.
B) En sevdiğim mekanla özel bir anlaşma yaptım.
C) Her şey eşime yazdığım bir notla başladı.
D) Anlatılanlar, bu gerçek bir öyküdür.

9. On dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru yolun sonuna inşa edilmiş, göl kenarında eski bir

1

evdi. Seattle'dan at arabalarıyla çıkıp sık

2

ormanlardan, dik tepelerden, engebeli yollar-dan gelen bir ailenin yazlık eviydi.

3

4

Bu metindeki altı çizili sözcüklerden han-gisi fiilimsi değildir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

10. Zarf-fiiller cümlede “zaman” ve “durum” an-lamı taşır. “Okula yürüyerek gitti.” cümlesin-de “yürüyerek” zarf-fiili durum, “Eve gidince beni mutlaka ara.” cümlesindeki “gidince” zarf-fiili ise zaman anlamı taşımaktadır.

Buna göre aşağıdaki altı çizili zarf-fiiller-den hangisi diğerlerinden farklı bir anlam-dadır?

- A) Apartmanın merdivenlerini koşarak çıktık.
B) Köy yolunda çamurlara bata çıka ilerliyo-ruz.
C) Masadan kalkıp kapıya yönelmesine kız-dım.
D) Köprü yapılabi ulaşım sorunumuz kalmadı.

11. Yağmurun altında, fenerimi randevu noktası-na doğru tutarak durmuş ve düşüncelere

1 2

dalmıştım. Hayat ve aşk, neden çoğunlukla bu

3

kadar acı, gerilim ve karmaşaya mecburdu?

4

Soruyorum size, neden?

Yukarıdaki metinde numaralandırılmış sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

12. Planör ile uçmak çok tehlikeliydi ve bunu ya-pabileceği yer de çok uzaktı.

Bu cümledeki altı çizili kelimeyle aynı tür-de olan fiilimsi, aşağıdakilerin hangisinde yer almaktadır?

- A) İnsanoğlu, sandalyesinde oturup duruyor.
B) Basın mensupları bunu niye yaptığını sor-muştu.
C) Bunu gerçekleştirmek uzun zaman alabi-lir.
D) Emniyet kemerini bağlamayı unutmamış-tı.

13. Balon, “saygıdeğer bir topluluk ve geniş bir”
kalabalık önünde, tezahüratlar eşliğinde
1
bağları kesilerek heybetle göğe yükseldi.
2 3

**Bu metindeki sözcüklerle ilgili aşağıdaki-
lerin hangisinde verilenler doğrudur?**

1	2	3
A) isim	fiil	fiilimsi
B) fiil	isim	fiilimsi
C) isim	fiilimsi	isim
D) isim	fiilimsi	fiil

14. Evimizde çamaşır yıkama işi, uzun süredir benim sorumluluğumda. Çamaşır yıkamayı seviyorum. Bu iş tuhaf bir şekilde ailenin geri kalanıyla bir arada olma duygusu uyandırıyor bende.

Bu metinde kaç tane fiilimsi kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

15. Aşağıdakilerin hangisinde bağ-fiil cümle-ye farklı bir anlam katmıştır?

- A) Yanıma koşarak geldi.
B) Müdür gelince bize haber verirsin.
C) Doyasıya eğlendiğimiz bir gündü.
D) Kapiyı açıp dışarı çıktı.

16. Aşağıdakilerden hangisinde isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil bir arada kullanılmıştır?

- A) Oturmuş beklerken deterjan kutusunu inceleme fırsatını yakaladım.
B) Statik elektrik yüklü şeyleri hâlâ üstüme yapıştırıyorum.
C) Onu çağırmaya kalksam evden çıkmadan beklemem gerekecek.
D) Arkadaşım, birini gerçekten tanıyabilmek için banyosuna bakmak gerektiğini söylüyor.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki farklı tür fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Kablonun nasıl kullanıldığını bilip bilmediğimi sordu.
B) Hâlâ otoparkın zemininde duran koltuğa oturduk.
C) Üç yaşında bir çocuğun kibritle oynaması tehlikelidir.
D) Postacı, İstanbul’dan gönderilmiş bir hediye getirdi.

18. “Durakta durmayan otobüsün şoförünü şikâyet etti.” cümlesinde “durmayan” sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte kendisinden sonra gelen ismi nitelediği için sıfat-fiildir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Yazarın imzaladığı kitaba gözüm gibi bakıyorum.
B) İşleri yetiştirmek için ölesiye çalışıyordu.
C) Odanın dağınıklığını gidermek, senin görevin.
D) Durmaksızın konuşuyor, herkesi sinir ediyordu.

19. Bazı fiilimsiler cümlede zarf görevinde kullanılır. “Müzik başladığında bütün salon derin bir sessizliğe büründü.” cümlesinde “başladığında” sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte cümlede zarf görevinde kullanılan bir ulaştır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde ulaştır (zarf-fiil) kullanılmıştır?

- A) Çukurların kapatılmayışı, trafiği felç ediyor.
B) Babasını gördüğünde çocuk, havalara uçuyor.
C) Yeni ve mutlu bir güne uyanmak çok güzel.
D) Her şeyde bir kusur buluşu bizi daima üzüyor.

B	V	V	V	B	D	D	B	V
6	8	7	6	5	4	3	2	1
D	D	V	D	D	C	V	D	V
10	9	8	7	6	5	4	3	2

KILIT BİLGİ

- ◆ Her fiilden isim yapım eki, fiilimsi eki değildir.
◆ Fiilimsiye sahip cümlelerde birden çok yargı vardır.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

“Durumu yüz göz olmadan idare ediyoruz.”

Cevap

olmadan

KİLİT BİLGİ

- ◆ Fiilimsiler cümle içinde sözcük ya da sözcük grubu şeklinde bulunabilir.
- ◆ Sıfat-fiiller ve isim-fiiler iyelik eki alabilir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

“Geçinebileceğim kadar param kalmamıştı.”

Cevap

geçinebileceğim

1. (I) Kafası karışık ve öfkeli bir şekilde, hiç çalmadan, dekanın kapısını açıp içeri daldım. (II) “Bana yardım edeceğinizi söylemişsiniz. (III) Ama bütçemi kabul etmiyorsunuz. (IV) Daha azıyla geçinemeyeceğimi biliyorsunuz.

Bu metinde numaralandırılmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. Yıllardır görmediğim bir adam, bir süre önce yolda yürürken karşıma çıktı. Bir zamanlar, sokağın sonunda oturan ve merhabalaştığım bir komşumdu. “İşler nasıl?” diye sordum ve her zamanki gibi, “İşler epey çektiriyor!” diye cevap vererek güldü.

Yukarıdaki parçada kaç tane fiilimsi kullanılmıştır?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8

3. Sıfat-fiiller de isim-fiiller gibi iyelik eki alabilen fiilimsilerdir. “Onun sevdiği şarkıyı söylerim hep.” cümlesinde “sevdiği” sıfat-fiilinde iyelik eki vardır.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sıfat-fiillerden hangisinde iyelik eki yoktur?

- A) İmzaladığı, gerçekten de önemli bir evraktı.
B) Kirlenmişleri çamaşır makinesine atın.
C) Yakaladıkları, gerçekten büyük bir balıkmış.
D) Bir giydiğini bir daha giymezdi o kadın.

4. Fiilimsiler, kendileriyle anlamsal açıdan ilişkili sözcüklerle grup oluşturur. Örneğin “Karşıdan karşıya geçerken dikkatli olman gerekir.” cümlesinde “karşıdan karşıya geçerken” fiilimsi grubudur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde fiilimsi bir sözcük grubu içinde değildir?

- A) Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor
B) Amasya’ya gittiğinizde amcamlara da uğrayın.
C) Yüzüme ağlayarak baktı, bu da içimi burktu.
D) Olayı yeniden yaşıyormuşçasına anlattı bize.

5. Eylemlerden türediği hâlde ad, sıfat, zarf olan ve yan cümlecik kuran isim soylu sözcüklere eylemsi denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemsi yoktur?

- A) Bahçeye çıktığımda onu, elle itilen, motorsuz bir çim biçme aleti kullanırken gördüm.
B) Bir gün ona bunu sordum ve bir itirafta bulundu.
C) Çocukları, zekâlarını kullanarak kararlar vermeye sevk eden oyunlar var.
D) Arada bir, doğru şeyi söylediğim oluyor.

6. (I) Eylemsiler, fiil kök veya gövdelerine getirilen bazı eklerle oluşturulan kelimelerdir. (II) Eylemsiler cümlede isim, sıfat ya da zarf olarak kullanılabilir. (III) Yan cümlecik oluşturabilir. (IV) Bu kelimeler hem isim hem de fiil çekim eki alabilir.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

7. İsim-fiil eki “-ış” ile fiilden fiil yapan “-ış” eki farklıdır. “Arabanın satış işlemini hallettik.” cümlesindeki “satış” isim-fiil, “Dışarı çık da insanlara karış.” cümlesindeki “karış” ise fiildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde “-ış” ekini almış olan sözcük bir fiildir?

- A) Küçük çocuk, buradan trenlerin geçişini seyredirdi.
B) Dünkü törene gelmeyişi hepimizi çok üz-müştü.
C) Kuşların ötüşü, ortamı daha da güzelleş-tiriyor.
D) Çabuk yetiş, elimdeki poşetlerden biri yırtıldı!

8. Fiilimsiler; cümlede isim, sıfat veya zarf görevinde kullanılan sözcüklerdir.

Buna göre altı çizili fiilimsilerden hangisi diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Bana bu şekilde çıkışman, beni çok kırdı.
B) Ne demişler: “Gelen, gideni aratır.”
C) Bu romanı yazman neden bu kadar kısa sürdü?
D) Yaptıklarımızı beğenmen çok hoşumuza gitti.

9. İsim-fiil eklerini alan kimi sözcükler, zaman içerisinde eylemsi özelliğini yitirip somut isme dönüşür.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna uygun bir kullanım yoktur?

- A) Resmi giderek beğenmeye başlamışsınız.
B) Bilgileri danışmadan alabilirsiniz.
C) Bayram sabahları kavurma yerlermiş.
D) Uçurtmanın ipleri dolanmış.

10.

Seni düşündükçe
Gül dikeyorum elimin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları

Yukarıda yer alan şiirde kaç tane fiilimsi kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

11.

Sonunu istemiyorum sessizliğin
Yokluğu istemiyorum bu akşamüstü
çınlamasında
Yüzümü dizlerime dayıyorum, bitişti-
riyorum
Kollarımı da
Bir kaktüs olmalıyım ben, dışıma ya-
ğan bir sağanak
Olmalıyım
Uçsuz bucaksız dünyada
Güneşin doğuşunu bekleyen.

Yukarıda verilen şiirde kaç tane isim-fiil kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

12.

Neredeyse bütün canlı varlıklar, bizden önce buradaymış. Pek çoğu, biz şuna buna isim koymaya devam ederek kıyametimizle buluşup yok olduktan sonra bile hâla buralarda olacak.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İsim-fiil kullanılmıştır.
B) Sıfat-fiil kullanılmıştır.
C) Zarf-fiil kullanılmıştır.
D) Zarf-fiil kullanılmamıştır.

KİLİT BİLGİ

- ◆ Fiilimsiler isim ya da sıfat tamlaması oluşturabilir.

- ◆ İsim-fiil eki “-ış” ile fiilden isim yapım eki olan “-ş” ekini karıştırmamak gerekir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

“Bu sözleri senden duyduğuma çok sevindim.”

Cevap

duyduğuma

1. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan zarf-fiillerden hangisi, kullanıldığı cümleye farklı bir anlam katmıştır?

- A) Maaşını aldığı anda annesine destek olurdu.
- B) Hava lar soğ uyalı ked iler gelmez oldu.
- C) Üniversiteyi bitirince bir iş e girmiş .
- D) Televizyon izleyerek ders çalışmamalısın.

2. Kişisel tecrübelerime dayanarak bu uçuk kaçı k bilgilerin bir kısmının aslı olduğunu söyleyebilirim. Sözü edilen teorilerin bazılarını birleştirdim: Beynimin iki yarısının ayrılıp ortada, cebrin kuramsal zerrelerinin sebep olduğu bir kara delik bıraktığından eminim.

Yukarıdaki metinde kaç tane fiilimsi kullanılmıştır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) Tüylü dinozorların varlığı na dair fosil kanıtlar var.
- B) Komşuların kedilerini ürkütüp mamalarını yiyormuş .
- C) Tramvayda giderken bunları turist adama anlattım.
- D) Elim boş gelmeyi sevmem.

5. Fiilimsiler, cümlede yan yargı oluşturan sözcüklerdir. “Bu şehirden ayrılmak, bize çok zor gelecek.” cümlesinde “bu şehirden ayrılmak”, “ayrılmak” isim-fiilince oluşmuş bir yan yargıdır.

Buna göre aşağıdaki yan yargılardan hangisinde diğerlerinden farklı türde bir fiilimsi bulunmaktadır?

- A) Evin her yanını güzelce temizlemeni istiyorum.
- B) Gözlerimden her akan, sensiz günlerin simgesidir.
- C) Şiir okuyuş u, herkesçe çok beğeniliyordu.
- D) Roman yazmak, uzun süreli birikim gerektirir.

6. Fiilimsiler de fiiller gibi olumsuz yapılabilir. Fiilimsiler, bu yönleri ile kalıcı adlardan ayrılır. “Beni unutmaman için dua edeceğim.” cümlesinde “unutmaman” olumsuz bir isim-fiildir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin olumsuzu yapılamaz?

- A) Dokuma fabrikasının açılması hepimizi sevindirdi.
- B) O talihsiz olaydan sonra kimseye görünmek istemiyordu.
- C) Bu konu hakkında yayımlanmış tüm haberleri toplamalıyız.
- D) Bunları paketleme görevini bana verdiler.

KİLİT BİLGİ

◆ Fiilimsi (Eylemsi) = Yan Yargı

Yüklem = Temel Yargı

◆ Bir sözcüğün fiilimsi olabilmesi için olumsuzunun yapılabilmesi gerekir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki cümlede kaç tane fiilimsi vardır?

“Farklı yayınevleri tarafından basılan Aristoteles’in kitaplarına değ inmemiz gerektiğini düşünüyorum.”

Cevap

üç

KİLİT BİLGİ

◆ Adlaşmış sıfat-fiil hâlâ fiilimsidir.

◆ Fiilimsiler yardımıyla dolaylı anlatım yapmak mümkündür.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi isim-fiildir?

“Işığı söndürüp çay almak için çıktım.”

Cevap

almak

7. Hayat, çıkmaz bir sokak gibiydi.

Yukarı cümledeki fiilimsinin türce özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Tıp fakültesinden mezun olduğu gün dünyalar onun oldu.
- B) Ehliyetini yenilemen gerekiyor.
- C) Yetişkin Amerikalıların yüzde 22'sinin okuma yazması yokmuş.
- D) Az bilmek tehlikeli midir?

8.

Ateş bir gün suyu görmüş yüce dağların ardında;
Sevdalanmış onun deli dalgalarına.
Hırçın hırçın kayalara vuruşuna,
Yüreğindeki duruluğa...
... demiş ki suya:
Gel sevdalım ol,
Hayatıma anlam veren mucizem ol...

Yukarıda verilen şiirde kaç tane fiilimsi vardır?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

- 9. I. Bu Kızılderi, dans edebiliyordu.
- II. Motosikletçiler ayağa kalkarak gruptan, çalmaya devam etmelerini istedi.
- III. Ayakkabı kutusu artık pek iyi görünmüyor.
- IV. Yaşadıklarınızı değerli kılan budur.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerin hangi ikisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I – II B) I – III
- C) II – IV D) III – IV

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil vardır?

- A) Tanımadığın insanlarla konuşurken dikkatli olmalısın.
- B) Gördüklerime inanmam mümkün değildi.
- C) Anlattığı şeyler ilginizi çekmedi.
- D) Cevabı bilen öğrenciler parmak kaldırsın.

11. Sıfat-fiiller cümlede ismin görevini üstlenebilir. Bu durumda sıfat-fiilin nitelediği isim düşer. Buna “adlaşmış sıfat-fiil” denir. Örneğin “Olan oldu, boşverin artık.” cümlesinde “olan” sözcüğü adlaşmış sıfat-fiildir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi adlaşmış sıfat-fiil değildir?

- A) Dolmuş bugün epey geç geldi okula.
- B) Kaybettiğimi buldum sonunda, dedi adam.
- C) Olmuşa çare var mı, boşa üzülyorsun.
- D) Yemediğini ayır da onu köpeğe verelim.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil vardır?

- A) Uzun süre boyunca huzurumu kaçıran biri vardı.
- B) Ödül töreni tarihindeki en uzun süren alkışı o almış.
- C) British Museum’da MÖ yaklaşık 3800 yılından kalan bir kil tablet bulunuyor.
- D) Nüfus durmaksızın artarsa toplam kütle-miz, dünyanın kütesine eşit olacak.